

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 180 K
mesečno 15
za zased. ozemlje . 300
za inozemstvo . . 40

Oglasi za vsak mm višine
stolpe (58 mm) . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpe (58 mm) . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.
Upravišтво:
Sodna ulica št. 6.
Telefon št. 96.
Račun kr. pošt. ček. urada
šte. 11.842

Volilna program SLS.

Ljubljana, 26. oktobra.

Janova glava — to bi imel biti grb SLS. Vsa njena politika v poslednjih mesecih ima dvojno lice. Ta neznačajnost odmeva tudi iz klerikalnega volilnega oklica.

Ta oklic enostavno trdi, da so v Jugoslaviji od prevrata na vladi demokrati. Torej so odgovorni za vse stiske in težave današnje dobe. Zares, pogum ima SLS. Ona je stranka, ki je od leta 1918. podživala na vladi najbolj zakrknjenega Vele-srba Stojana Protića. V 23 mesecih Jugoslavije je na krmilu 18 mesecev Stojan Protić, odnosno Vesnić. Vseh 18 mesecev je bil v kabinetu predsednik SLS Korošec. V Ljubljani je klerikalec predsednik deželne vlade skoraj ves čas — 20 mesecev od 23! In vendar SLS v resnem pozivu trdi, da so od leta 1918. na vladi demokrati! Ali je tako stranko resno vzeti? Ali ni že to zatajevanje do'az, da se SLS sramuje delovanja Korošca in Brejca?

Tako je zadnji čas z vso klerikalno politiko. Korošec zviša železniške pristojbine, draginja zraste, SLS pa psuje demokrate zaradi drogi je. Dr. Brejce sebi in klerikalni stranki izključno pridržijo delo na Koroškem, vse druge stranke vrže s silo iz dežele ven. Sokola v Velikowcu ne dovolijo ustanoviti, protivni se prihodnosti agitatorjev SKS v plebiscitno ozemlje, izjavlja, da bo koroška duhovščina opustila vsako delo, ako pridejo ljudstvo pridobivati demokrati in samostojni — zdaj je poraz tu in krivi so Srbi in država. Govornik na mariborskem orlovskem taboru Velizar Janković vzel soglasnega sklepa ministrskega sveta, v katerem se liita Korošec in Roškar, izvede izmenjavo kron v razmerju 1 proti 4, tačas ko so demokrati v opoziciji, SLS pa v volilnem oklicu mirnim okom trdi, da se je tej izmenjavi protivila!

Predsednik SLS glasuje za proračun in ga podpisuje. V njem se uvajajo novi davki. Ko potem demokrati v proračunskem odseku izvajajo uspehe, trdi SLS da so to njeni uspehi. Kljub temu še vedno kriči nad proračunom, a njen predsednik Korošec ponovno zanj glasuje. SLS kriči nad kapitalisti, sama pa je hotela dati ves izvoz „Srednji zadrugi“, to je radikalni delniški družbi, kar nič drugega ni kakor ena sama izvoznica. JDS pride na vlado in eden prvih njenih korakov je, da odpravi vse izvoznice (uredba od 5. novembra 1919.). SLS jih zopet uvaja. In vendar si upa demokratom očiti delati po starem pravilu: reci mu, d ti ne poreče.

V tem znamenju je ves volilni program SLS. Ta stranka, ki je vse leto 1919./1920. podpirala radikalno sabotažo agrarne reforme si upa o njej resno govoriti! Obrtnike pozivlja k sebi, demokrate pa napada zaradi njihovega stališča, da treba za malo obrt revidirati os-murni delavnik. Na slovensko inteligenco se obrača, češ, da hoče država izbrsati slovensko ime, demokrat Davidović pa je dal Slovencem slovensko univerzo. Pribečević državno gledališče in trgovsko šolo . . .

Tudi govor dr. Gosarja ne prinaša nič odkritejšega. Pri čitanju dobiš vtis, da si ga že nekje bral. In res. Dr. Gosar je večinoma prepisal Žerjavov programatični govor. Novo je pri njem le to, da naj si privatni lastniki postavi maksimalna premoženjska meja. Od te ideje ne bo nobena uradniška plača krita. Mnogo zanimivejši je davčni program SLS. Glavni davek bodi na zemljiško in kapitalno rento, to je ne na dohodke sploh, ampak le na dohodke iz kapitala. To bo lepo izgledalo! Kapitala je v Sloveniji bore malo. Naše glavno imetje so zemljišča in hiše. Dohodek od zemljišča in hiš pa bo po klerikalnem programu podvržen

Razmah habsburške propagande.

Dunaj, 26. okt. (Izv.) Danes je videl Dunaj na svojih ulicah pompozno habsburško manifestacijo. Pokopavali so slovesno iz Koroške pripeljano truplo maršala Boroevića. Za krsto so korakali najodličnejši predstavitelji starega cesarskega režima, maršali Kövesz, Krobotin in drugi, vitezi reda Marije Terezije v polnem ornatu, tisoči bivših oficirjev v uniformah, sredi med njimi pa zadnji šef kabineta pisarne Schager kot zastopnik Karla Habsburškega. Na ulicah je bilo na tisoče ljudi, predvsem krščanskih socialistov, ki so pozdravljali cesarske oficirje in cesarske uniforme.

V zvezi s to demonstracijo se na Dunaju danes hoteli kakor kedaj govoriti o velikih načrtih Habsburgovcev. Zadnje dni so prisneli iz Svite mnogi zaupniki bivšega cesarja, med njimi Čehi, Poljaki, Jugoslavlani. Vrhovni neprestani sestanki z znanimi člani visoke aristokracije in stare generalitete. Tu se muči tudi dr. Susteršič, ki je prevzel vodstvo habsburške propagande za Jugoslavijo ter skuša obnoviti zveze s starimi prijatelji na Slovenskem in na Hrvaškem. Govori se, da se namerava Susteršič nastaniti v kakem kraju blizu jugoslovanske granice.

Dr. Susteršič je došel v Celovec.

Celovec, 26. okt. (Izv.) Sinoči je prispel semkaj dr. Ivan Susteršič.

Preiskave v Brnu.

Praga 26. oktobra. (Izvirno.) Narodni Politika javlja iz Brna, da so bile v zadnjih dneh izvršene obsežne hišne preiskave v prostorih nemškega Volksrata, v nemškem društvu za Moravsko in drugih organizacij h ter pri mnogih privatnih hiš. Nemci so razburjeni. Javnost si obeta od teh

hišnih preiskav senzacionalen uspeh in pričakuje objave.

Separatisti na Češkem.

Košice, 26. oktobra. (Izvirno.) V občini Namesto je znani slovaški separatist župnik Hlinka imel zborovanje, pri katerem so se mačžarski hujškači in separatisti spopadli z dobromislečimi Slovaki in češki mi legionarji. Prišlo je do krvavega boja. Več ljudi je ubitih, mnogo ranjenih.

Francozi napovedujejo nov prevrat na Mačžarskem.

Pariz, 26. oktobra. (Izvirno.) „Echo de Paris“ javlja, da je Mačžarska v nevarnosti zopetnega državnega prevrata, ki bi ga to pot izvršili demokrati in napredni krogi. Horthyjeva vlada ima poleg drugih težav tudi to, da je izostala pričakovana denarna pomoč iz Amerike, vsled česar je opozicija narasla.

Mačžari se branijo ratificiranju mirovne pogodbe.

Pariz, 26. oktobra. Veleposlaniška konferenca je ponovno pozvala Mačžarsko naj najkasneje do 18. novembra ratificira mirovno pogodbo.

Budimpešta, 26. oktobra. (Izvirno.) Mirovna pogodba je bila danes izročena posebnim parlamentarnim odborom. Mačžarski šovinistični krogi ne tajijo, da bo skušala vlada ratifikacijo čim največ zavleči, ker bi sicer morala razpustiti svojo armado in se začeti vložiti v malo najemniško vojsko, kakor jo predpisuje mirovna pogodba. Habsburška propaganda ima tudi tu svoje prste vmes.

Budimpešta, 26. oktobra. Obrambna liga in društvo zbujajočih se Mačžarov sta priredili protestne shode proti ratifikaciji mirovne pogodbe. Po zborovanju so demonstrirale velike skupine šovinistov pred ententnimi misijami. Izgredov ni bilo.

Temna slika o položaju v Italiji.

London, 26. oktobra. (Izvirno.) Italijanski dopisnik „Daily Herald“ poroča iz Rima: Aretacija znanega vodje anarhistov Malateste je imela namen pokazati močno roko vlade in udušiti nemire. Izlede pa, da bo ta korak postal usoden in da pomeni pričetek novih važnih dogodkov. Razburjenje narašča v celi Italiji. Nacionalisti in socialisti se pripravljajo na odločilni spopad. Giolittija so smatrali za najenergičnejšega moža Italije, danes pa je že jasno, da je popolnoma brez moči. Nacionalistično časopisje, ki ga je ob nastopu vlade tako živahno podpiralo, je prešlo v opozicijo in zahteva njegov odstop ter proglaševanje vojaške diktature. Ravnotako je gotovo, da je poslednja borba kovinarjev z delodajalci prinesla delavstvu veliko zmago in ga zelo konsolidirala. Industrija stoji pred alternativo, da izvedejo skupaj z drugimi nacionalisti in vojaškimi krogi puč, podoben Kappovemu, ali pa da se odpovedo politični oblasti. Imenujejo se že celo imena novih diktatorjev, namreč dr. Annunzio, general Giardino,

ne le realnemu direktnemu obdačenju, ampak bo dohodninskemu davku zrno, od kojega se pokriva državna in javna bremena. SLS se bo lepo zahvalil naš kmet in naš hišni lastnik. Gosar očitno misli, da je zemljiška renta dohodek brez dela in upravičenosti! Kmet in hišni posestnik naj nosita glavno davčno breme v Jugoslaviji! Hvaležni smo, da je SLS to priznanje oddala pred volitvami. Čas je še, da od nje odstopi poslednji volilec, da pade ta stranka v zaslužen prepad.

Italijanski nacionalisti zahtevajo jesenice.

Rim, 26. oktobra. (Izv.) Rimski nacionalistični politični krogi trdijo, da je Jugoslavija morala zapustiti Koroško le vsled energičnega pritiska Italije na medzavezniško veleposlaniško konferenco. V tej zvezi spravlja jo v osrednje vprašanje jesenice. Italija se trudi, da napravi pakt z Avstrijo z ozirom na železniški promet po bohinjski progi, ki ga hoče imeti garantiranega. Nacionalisti zahtevajo jeseniško ozemlje po izidu koroškega plebiscita ne sme več ostati v jugoslovanskih rokah. (K temu je pripomniti, da bi značilo postavljanje jeseniškega vprašanja na jadranski konferenci s strani Italije prekinjenje nadaljnjih razgovorov. Po naših informacijah so v tem oziru instrukcije naših delegatov povsem jasne in odločne. Op. ured.)

Rim, 26. oktobra. Včerajšnji ministrski svet je razpravljal o pogajanjih z Jugoslavijo. Minister Sforza je optimističen, češ, da bo Jugoslavija popustljiva. Listi poročajo, da je beogradska vlada odklonila razpravo o Crni gori in odbila zahtevo tiranske vlade, da bi pogajanjem prisostvovali tudi albanski delegati. Politični krogi ne verujejo, da bi se konferenca vršila začetkom novembra. Eni jo odlagajo na sredo novembra, drugi menijo da se bo mogel sestanek vršiti šel v decembru. Optimistične vesti vladnega časopisja so namenjene v prvi vrsti pomirjenju javnosti, ki vidi v zavlačevanju konference veliko slabost Giolittijeve vlade.

Veleizdajniška agitacija na Primorju.

Zagreb, 26. oktobra. (Izvirno.) Današnja „Riječ“ javlja, da agitira neki dr. Crnić, koncipijent krapinskega odvetnika dr. Kiša, znanega frankovca, po oloku Krku, torej na zasedenem ozemlju, proti naši državi in proti Srbom in pravi domačinom, da je itak vseeno, ali ostanejo pod Italijo ali ne, češ, to je prej še boljše za njega. Ta človek prihaja tudi v hrvaško Primorje agitirati za Zajednico in klerikalce, ne da bi ga bila doslej zadela roka pravice.

Kandidati Hrv. zajednice v Zagrebu.

Zagreb, 26. oktobra. (Izv.) Hrvatska zajednica je za mesto Zagreb postavila sledeče kandidate: Gjuro Surmin, profesor vscučilišča; Svetozar Rittig, župnik; Nikola Hoffjer, advokat (znani bivši Tomaševićev); bančni uradnik in bivši odvetnik dr. Ivan Krajač in Peroslav Paskievič-Cikara, tajnik trgovske zbornice, znan frankovec.

Pred sporazumom na Angleškem.

Berlin, 26. oktobra. (Izv.) Po brzojavnem poročilu Vorwärtsa, so se danes dopoldne nadaljevala pogajanja med angleškimi rudarji in podjetniki ter vlado. Prišlo je do sporazuma v naslednjih treh glavnih točkah: 1. delavci dobe zahtevana mezdana izboljšanja; 2. sč zato oni zavežejo na povišanje produkcije, in 3. se vlada zaveže, skrbeti za tehnična izboljšanja v rudnikih.

Mučna afera v Beogradu.

Beograd, 26. oktobra. (Izvirno.) Vestno sodišče se peča z afero ruskih beguncev, ki so prizamenjavaju rubljev oškodovali državni erar. V afero so zapleteni tudi ruski generalni konzul Emeljantov, ki je pobegnil v Besarabijo, bivši ruski naučni minister Lebedjev in dragoman ruskega poslanstva Peter Ivanović, ki sta pod ključem. Erar je oškodovan za pol milijona dinarjev.

Smrt grškega kralja.

Atene, 26. okt. (Izv.) Kralj je sinoči ob 8. umrl. Sklicana je stara skupščina, da izvoli regenta. Kot najresnejši kandidat se imenuje admiral Konduriotis, Venizelosov zaupnik. Volitve so odložene.

Praga, 26. oktobra. (Izv.) Češka univerza ima v zimskem semestru 15159 slušateljev in slušateljic.

Jugoslaveni!

Osvobodimo Koroško! Bati se je, da dobi ogabna falzifikacija plebiscita ne Koroškem sankcijo vevetvlasti! Plebiscit je falzifikat ter nasprotuje naredbam plebiscitne komisije v Celovcu, besedilu in duhu mirovne pogodbe. Plebiscit je falzifikat, ker so cgenti Nemške Avstrije z uhitotapljanjem neupravičenih nemških volilcev, z najobsežnejšim kupovanjem glasov, z grožnjami, z varanjem ljudstva, z raznimi nasilnostmi, z goljuštijami na dan plebiscita potvortili pravi izraz ljudske volje. Zaradi take nemorale bi biti zastopniki vevetvlasti izključili vsako drugo državo, zlasti pa kako slovansko, iz zveze narodov. Toda ne samo, da niti v tem slučaju nehojo ščititi politične morale in prestiza svoje zaveznice, hočejo sedaj, zapeljani od svojih zastopnikov v plebiscitni komisiji v Celovcu, to strašno krivico še sankcionirati v korist največjemu sovražniku entente in začetniku svetovne vojne, nemškemu narodu. Apliramo zato v prvi vrsti na čut pravčnosti in svobode, ki diži ameriški, angleški in francoski narod, v trdni nadi, da ti narodi take krivice ne bodo nikdar odobrili! Vendar pa ne moremo čakati, da bi šele zgodovina popravila krivico in strmo-glavila diplomatske zaščitnike tega svetovnega škandala. Mi hočemo takoj in z vso silo svojega naroda in državne prava storiti vse, da osvobodimo zopet zibelko slovenskega naroda in zaščitimo severne narodne meje Jugoslavije! Strnimo torej vse svoje moči v eno nepremagljivo in vedno delovno narodno falango! V to svrhu naj se osnujejo v vsemem kraju Jugoslavije takoj koroški odbori z edinim programom: „Vsi in vse za odrešenje Koroške!“ Dne 29. ali 31. oktobra ali 1. novembra naj se vršijo po vseh državni manifestacijski shodi. Na teh shodih naj se pozove vlada v Beogradu: 1. da nikakor ne prizna plebiscita; 2. da zahteva z vso energijo revizijo celega plebiscitnega vprašanja; 3. da naj se prekinijo zaradi dokazanih goljuštij od strani nemške koroške in centralne avstrijske oblasti vse politične in gospodarske zveze z Nemško Avstrijo ter odpravi vsa dobava živeža, dokler Nemška Avstrija ne pristane na revizijo plebiscitnega vprašanja in dokler ne da zadostne garancije za popolno ravnopravnost celotnega slovenskega naroda v vseh krajih na Koroškem; 4. naj odstrani iz naše države vse protidržavne elemente in tuje podanike v svrhu, da se zagotovi kruh in dom našim beguncem iz odvzetega ozemlja. Vse jugoslovanske politične stranke se pozivajo, da sprejmejo naša izražena v tem proglasu, v svoj program. Podrobne informacije in potrebni podatki daje Jugoslovanska Matica v Mariboru.

Maribor, dne 24. oktobra 1920. — Za odbor: dr. Fran Rosina; zastopniki SLS: dr. Fran Janković, poslanec in minister n. r.; Ivan Roškar, posl. in minister n. r.; dr. Josip Hohnjec, posl.; dr. Anton Jerovšek, dr. Josip Fon, posl.; dr. Jos. Leskovar, zastopniki JDS: prof. Voglar, posl. Gjuro Džamonja, posl. Ivan Keizar, posl. dr. Karel Koderman, dr. Fran Lipolt; zastopniki NSS: dr. Otakar Rybář in Jarh; za Jugoslovensko Matico: prof. Josip Ribarič, dr. Ferde Müller, dr. Leopold Lenard; kot zastopniki Koroške: dr. Ravnik, župnik Gabron in župnik Arnoš.

Razna poročila.

Dunaj, 26. oktobra. (Izv.) Krščansko-socialna stranka je danes nominirala kot kandidata za predsedništvo avstrijske republike štajerskega deželnega predsednika dr. Rintelena.

London, 26. oktobra. (Izvirno.) Iz Indije javljajo o velikih nemirih in stankah združenih s krvavimi boji.

Zagreb, 26. oktobra. (Izvirno.) Cene kruha v Zagrebu so se zopet povišale in sicer stane odalej kilogram kruha iz mularice 17 K, kilogram kruha iz moka št. 2 pa 15 K. Liter mleka je odslej maksimiran s 5 K.

Beograd, 26. oktobra. (Izvirno.) Zdravstveno stanje vojvode Mišića se je poslabšalo. Zbolel je še na vnetju pljuč. Malo upanja je, da ukreva,

Jadranska konference.

Kakor poroča „Giornale d'Italia“ bi bil program italijanske vlade za pogajanja z Jugoslavijo nastopni: Meja bi bila od Julijskih alp ter bi obšla Volosko tako, da bi bila zagotovljena teritorialna zveza z Reko. Reka bi bila svobodna država, suverena, popolnoma neodvisna od z. ... narodov, razpolagajoča popolnoma z luko, pristaniščem in železnico. Zadar s pristojnim zaledjem naj bi postal svobodno mesto, ki bi naj ga diplomatsko zastopala Italija. Kvarnerski otoki in Korčula naj bi se razdelili. Šibenik in Kotor ter obmejni otoki naj bi se demilitarizirali. Italijanskim manjšinam v Jugoslaviji bi se morala dati politična, verska in prosvetna svoboda. Akoravno ugotavlja, da je ta program boljši kakor Nittijev, se „Giornale d'Italia“ vendar ne zadovoljuje z njim, češ, da se žrtvuje Dalmacija. Po brežičnih vestih iz Aten so glavne poteze sporazuma med Italijo in Jugoslavijo že ugotovljene. Jugoslavija bi dobila za teritorialne odstopitve kot kompenzacijo gospodarske prednosti ter bi se med obema državama vzpostavil pravi trgovski sporazum.

Pod naslovom „Reško vprašanje“ prinaša „Morning Post“ članek, v katerem pravi, da se je v Italiji pogosto trdilo, kako so zavezniki, pred vsem Rusija, vsilili 5. člen londonske pogodbe iz leta 1915, po katerem naj bi se Reka odstopila Hrvatski. Medtem pa je dobro znano, da ni Sonino v času pogajanj nikdar zahteval Reke. Gornja italijanska trditve je definitivno ovržena z objavljenjem brzojavke barona Sonnina od 21. marca 1915, poslana italijanskim poslanikom v Londonu in Petrogradu. Ta brzojavka je bila odposlana omenjenima poslanikoma že mesec dni pred podpisom londonske pogodbe. Posebno značilen je nastopni odlavek v tej brzojavki: „Hrvatska dobi, naj potem ostane uedinjena z Avstro-Ogrsko ali pa naj se od nje odtrga, obalo od Voloskega do Dalmacije, skupno z najbližjimi otoki (Krk, Rab in Bag), z glavnim pristaniščem na Reki poleg ostalih pristanišč v Merlaskem prelivu.“ Ta brzojavka je bila najprej objavljena v listu „Il Resto del Carlino“ dne 9. septembra ter ni bila dementirana. List „Corriere della Sera“ je razpravljal o tej brzojavki ter je pripomnil: „Londonska pogodba izrečno priznava Reko Hrvatski in ne d'Annunziu ali njegovim legionarjem. Po objavi Soninove brzojavke od 21. marca 1915 ni mogoča nobena druga interpretacija. Senator Sonino more, ako to želi, pojasniti parlamentu, zakaj ni zahteval Reke za Italijo, zavezniški sami pa ne morejo biti bolj realistični kakor kralj sam.“

Beogradski „Progres“ javlja: Pogajanja z Italijo se poslednje dni niso pomaknila naprej. Italijanska vlada še ni obvestila naših delegatov, kdaj naj odidejo in kam naj pridejo k pogajanjem. Zdi se, da je v Rimu pričakovati vladne krize, vendar česar se italijanska vlada tudi ne bavi z jadranskim vprašanjem. Nemci v Italiji še niso zadušeni ter preti še vedno nevarnost novih uporov. Zdi se, da hočejo jadransko vprašanje za sedaj odstaviti z dnevnega reda.

Split, 25. oktobra. Semkaj je došla vest iz Beograda, da bodo ameriške vojne ladie ostale v Jadranskem morju do rešitve jadranskega spora.

Volilna borba

v Tajen zaupni sestanek so imeli včeraj zvečer v Unioni duhovniki, ki si jih na klerikalnem zaupniškem shodu kmetje izbrisali iz kandidatne liste. Pritoževali so se nad grdo ne-hvaležnostjo kmetov in jezili nad klerikalno svetno inteligenco, ker se med njo ni našel niti eden, ki bi se zavzel za duhovnike, s katerimi stoji in pade SLS. Med večino duhovnikov je prevladalo mnenje, da naj se duhovništvo pri volitvah drži popolnoma pasivno in da naj ne poseže za agitacijo, temveč prepusti volilno borbo onim, ki mislijo, da morajo zmagati tudi brez duhovništva. Definitivnih sklepov ni bilo, pač pa so se prepustile vsakemu duhovniku popolnoma proste roke.

v Klerikalni kandidat za Prekmurje Ljudevit Pinterič je jasen dokaz, kako so klerikalci izbirali svoje kandidate. Pinterič je znan madžarski agitator, dasi rojen Slovenec ne zna niti slovensko, govori le nekaj slabe hrvaščine, ki se jo je naučil kot gostilničar v Sarajevu. Na klerikalni program je pristal iz dveh razlogov, 1) ni ga razumel, ker ne zna slovensko; 2) ni ga slišal, ker je popolnoma gluha.

v Dr. Trumbić je v posebnem pismu odklonil od posameznih strank v Dalmaciji mu ponujeno kandidaturo. S tem je pa poslalo dvomljivo,

ali bo mogel sploh biti izvoljen. Split-ski župan dr. Tartaglia je zato slika-al zaupnike meščanov, da se najde modus, kako bi se moglo drju. Trumbiću dati poslaniško mesto.

v Muslimanski kmetje v Beogradu Pri ministru za agrarno reformo, doktorju Krizmanu, se je oglasila velika deputacija muslimanskih kmetov iz Bosne in Hercegovine, ki mu je izročila obširno spomenico glede ureditve agrarnega vprašanja v Bosni in prosila ministra zaščite proti begovskemu izkoriščevanju. Minister Krizman je deputaciji obljubil, da bo storil vse da se agrarna reforma izvede pravič-no. — Deputacija se je oglasila tudi v tajništvu demokratske stranke, kjer je prosila navzoče poslance, naj se še nadalje zavzemajo kakor do sedaj za kmete v Bosni.

v Demokrati v Macedoniji razvijajo veliko volilno agitacijo. Po vseh okrajih in okrožjih so priredili shode in volilne sestanke, ki so povsod naj-lépše uspeli. Bivši ministrski pred-sednik Ljuba Davidović je imel do-slej velike shode v skopljanskem, bi-tolskem in tikveškem okrožju.

v Radikalni kandidati. Nikola Pašić bo nosilec radikalne liste v Banjaluki, Skoplju in Sremu, Protić v Beogradu in Kruševu, dr. La-za Marković pa v Hercegovini.

Volilna in volilni pred-sedniki.

v Važno je za predsednike volilnih komisij, da natančno poznajo volilne predpise. Priporočamo jim zato, da si kupijo Volilni red, ki ga je priredil z razlago vred dr. Sagadin. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, velja s poštnino vred 17.20 K.

Črnomelj: Adlešič (Griblje, Tri-buče): J. Berne, nadgeom., Metlika; Črnomelj (Butoraj, Loka): okr. sod. dr. R. Celestina, Črnomelj; Stari trg (Čeplje, Dol, Podgora, Radenci): Kratner, davk., Kočevje; Doblice: dr. Malnerič, zdrav., Črnomelj; Draga-tuš (Tanča gora): J. Troje, sod., Čr-nomelj; Talčji vrh (Petrova vas, Pla-nina): dr. B. Küssel, zdrav., Črno-melj; Sinji vrh: B. Jeras, geom., Čr-nomelj; Vinica: Krisper, not., Črno-melj; Božjakovo (Draščič): Iv. Kralj, okr. sod., Metlika; Semič (Črešnje-vec, Kot): dr. J. Baudek, sod., Metli-ka; Gradac (Podzemelj, Vini vrh): Uderman, davč. uprav., Novo mesto; Suhor (Lokvice): J. Bakovnik, not., Metlika; Metlika: dr. J. Globevnik, odv., Novo mesto; Radovica: I. Čes-nik, odv., Novo mesto.

Cerknica: Cerknica: dr. Iv. Likar, sod., Ljubljana; Begunje: dr. J. Cer-veny, zdrav., Cerknica; St. Vid: Stan. Ribnikar, davk., Cerknica; Bloke: dr. M. Lavrenčič, sod. svet., Cerknica; Stari trg: V. Poznik, not., Lož; Iga vas: A. Kajfež, sod. predst., Lož.

Kranj: Cerklje: dr. B. Saboty, odv., Kranj; Sv. Jošt: Mešek, dav., Kranj; Kovor: G. Galle, sod., Tržič; Kranj: dr. F. Lukan, agr. dir., Ljubljana; Križe: Schwarz, davk., Tržič; Mav-čice: Pogačnik, sod. predst., Kranj; Naklo: Emmer, gradb. kom., Kranj; Oslca: Scholmayer, davk., Kranj; Poljane (Javorje): dr. Jerala, odv., Škofja loka; Predvor (Velesovo): J. Tajnik, Kranj; Predoslje: Lekan, fin. konc. prakt., Kranj; Selca I: M. Kalan, sod., Kranj; Selca II: Niko Lenček, notar, Škofja loka; Trboje (Smlednik, Hrastje): dr. Vidmar, fin. prok., Ljubljana; Stara Loka: dr. O. Fettich, odv., Ljubljana; Je-zersko: F. Semrov, odv. kan., Kranj; Stražišče: Bloudek, grad. šef, Kranj; Senčur (Vogelje): Zupančič, geom., Kranj; Škofja loka (Sora): dr. J. Lavrenčič, odv., Ljubljana; Trata: Levstek, davk., Škofja loka; Tržič (Sv. Ana, Sv. Katarina): dr. Štempi-har, odv. kand., Kranj; Zminec: dr. E. Stare, odv., Ljubljana; Žiri: dr. E. Kobe, sod., Škofja loka.

Celje: Bočna: Fr. Kocbek, naduč., Gornji grad; Braslovce: Presečnik, not., Vransko; Celje I: dr. V. Flerin, sod., Celje; Celje II: dr. J. Rus, Beo-grad; Breg (Celje okolica I): dr. A. Božič, odv., Celje; Gabrje (Celje oko-lica II): dr. Gv. Serbec, odv., Celje; Dobrna: F. Weitz, ofic., Celje; Dol pri Hrastniku: dr. A. Ogrizek, odv., Celje; Dramlje: Pan, kancl., Celje; Frankolovo: Bogovič, ofic., Celje; Gornjsko (Grajška vas): A. Grafenauer, ofic., Vransko; Gornji grad (Nova Štifta): Tiller, sod., Gornji grad; Zalec (Gotovlje): dr. H. Ste-pančič, sod., Celje; Griže: I. Dovgan, sod., Celje; Jurklošter (Sv. Lenart): I. Vrečko, kancl., Celje; Kalobje (Sv. Rupert): H. Toplak, kancl., Celje; Kokarje: F. Košenina, not., Gornji grad; Laško (Sv. Krištof): Drukar, not., Laško; Lemberg (Sladka gora):

J. Božič, avsk., Celje; Ljubno: Flux, kancl., Gornji grad; Loka pri Zida-nem mostu: dr. Roš, odv., Laško; Luče: Rakuš, kancl., Gornji grad; Marija Gradec: K. Klenovšek, prav. prakt., Celje; Sent Pavel (Marija Re-ka): dr. V. Levičnik, sodnik, Celje; Mozirje (trg in okolica): dr. Goričar, zdrav., Mozirje; Zibika (Nezbiše, Roginska gorica, Sv. Peter na Medve-dovem selu): Predikaka, kancl., Smar-je; Nova cerkev: dr. Lenart, sodnik, Celje; Petrovče: dr. Novak, sod., Cel-je; Polzela: dr. Cervinka, zdr., Pol-ze-la; Ponikva: dr. Karlovšek, odv., Celje; Vransko (Prekopa): J. Zdol-šek, sod., Vransko; Rečica: I. Puše-njak, naduč., Mozirje; Slivnica: Iv. Tratnik, avsk., Celje; Solčava: Jur-šič, kanclist, Slovenjgradec; Svetina (Sv. Lovrenc p. Prožinu): D. Modic, ofic., Celje; Sv. Ema: F. Brčko, avsk., Celje; Sv. Jeronim: S. Pečar, naduč., St. Pavel; Loka (Sv. Stefan, Tinsko in Zusem): Fr. Pečnik, sod., Smar-je; Sv. Vid pri Ponikvi: Fr. Verbič, avsk., Celje; St. Peter ob Savinji: K. Ivanc, prav. prakt., Celje; St. Juri ob juž. žel. (trg in okolica I): dr. Bračič, sod., Celje; St. Juri ob juž. žel. (trg in okolica II): dr. Premšček, sod., Celje; St. Juri ob Taboru: Fr. Vošnik, kancl., Vransko; Škofja vas: dr. Vrečko, odv., Celje; Šmarje pri Jelšah (okolica): Sedlar, fin. svet., Celje; Šmarje pri Jelšah (trg): Kranjc, not., Šmarje; Šmartno v Rožni dolini: Mravljak, pis. predst., Celje; Teharje: dr. Oro-žen, odv., Celje; Trbovlje I: dr. Ka-lan, odv., Celje; Trbovlje II: dr. Zi-her, sod., Celje; Trbovlje III: dr. Lip-sič, sod., Celje; Trbovlje IV: dr. Rus, žel. (trg in okolica I): dr. Bračič, sod., Celje; Velika Pirešica: Sil. Fon, Celje; Vojnik (Višnja vas): dr. Vi-čar, sod., Celje.

(Dalje, prihodnjič.)

Politične beležke.

+ Vlada in koroško vprašanje. Na interpelacijo poslanca Diamonje o Koroški, oziroma stališču vlade po končanem plebiscitu je odgovoril predsednik vlade dr. Vesnić: „G. po-slance! Na predloženo mi vprašanje z vašim pismom od 19. t. m., ki mi ga je dostavil predsednik narodnega predstavništva z aktom št. 4810 od 20. t. m. o izidu plebiscita na Koroškem in njegovih posledicah mi je čast, odgovoriti: 1. Plebiscit v coni A je bil izvršen 10. oktobra na pod-lagi člena 50. st. germainске mirov-ne pogodbe. Po glasovanju izdana proklamacija plebiscitne komisije je bila nastopna: Za nas 15.278 glasov, za Avstrijo 22.925. 2. Sodeč po goto-vih izjavah ob koncu glasovanja, je pretila nevarnost našim rojakom, vsled česar je naš delegat izdal na-redbo četam, naj vkorakajo v cono A. 3. Za tem je plebiscitna komisija sklenila in zahtevala, naj izročimo upravo na podlagi st. germainске po-godbe, kar je kraljevska vlada odre-dila. To je bilo nekoliko dni pred ko-rakom, ki so ga storiili pri naši vladi zastopniki Anglije, Francije in Ita-lije v zmislu zahtev komisije. 4. Naš delegat je vložil protest proti zlorabam, storjenih v coni A, s katerimi se tudi objasnjuje tak izid plebiscita. 5. Naša vojska ima evakuirati cono, ker je konferenca poslaničkov dala za-gotovilo, da bo mir in red v coni A vzdrževala plebiscitna komisija ka-kor tudi, da je v stanu, upravljati jo. 6. Priznanje plebiscita, izvršenega na podlagi člena 50. st. germainске mirovne pogodbe, je naša dolžnost, ker to zahteva čast podpisa, ki je bil izvršen na tej pogodbi.

+ Avstrijski proglas Koroščem. Avstrijski zastopnik v plebiscitni ko-misiji je izdal na prebivalstvo cone A proglas, v katerem zagotavlja Slo-vencem, da bodo vsi merodajni krogi znali čuvati njihove jezikovne in na-rodne posebnosti. Razen tega ome-nya proglas tudi obveznosti, ki jih prevzame avstrijska vlada glasom mirovne pogodbe, posebno člen 92., ki jamči onim, ki so glasovali za Ju-goslavijo, da ne bodo trpeli zaradi tega nikakih slabih posledic. Seveda so vse to samo fraze, ker v resnici spoštujejo Avstriji narodno čustvo-vanje koroških Slovencev na ta na-čin, da so poslali na progo Celovec-Pliberk same take uslužbenice, ki ne znajo čisto nič slovensko. Taki bodo najbrže tudi upravni uradniki, sod-niki itd. Sicer pa, kakor bodo Av-strijski postopali s koroškimi Sloven-ci, tako bomo mi postopali z našimi Nemci.

+ Nova demokratska zmaga v Srbiji. Pri naknadnih občinskih vo-

litvah v metohijskem v krogu je do-bila demokratska stranka v okraju Struga 10 občin, radikaleci eno, v eni občini jo volitev radi radikalnih sle-parij bila ustavljena.

+ Izjava češkega vojnega mini-stra. Dopisniku pariškega „Tempsa“ je izjavil češoslovaški vojni minister general Husak: Politika češoslovaške republike je tako v diplomatskem kakor vojaškem pogledu politika mi-ru! Mi ne zahtevamo in si ne želimo niti pediti zemlje več, nego samo to, kar nam je odkazala mirovna kon-ferenca. Naše načelo je, spoštovati nevtralnost do skrajnosti; ali ravno-tako pa češoslovaška republika ne bo dopustila nikakega napada na svojo integriteto, ter ga bo energično od-bila. Češoslovaška je dobro priprav-ljena in je gotovo svoje zmage, po-sebno, ker gotovo ve, da v takem slu-čaju ne ostane sama in brez pomoči.

Prosveča.

— Dr. A. Sagadin, „Naš sadašnji ustavni položaj“ (Ljubljana, 1920). O tem spisu našega prijatelja prinaša obširen referat varšavska poljska revija, posvečena problemom medna-

Domače vesti.

Dobro se med seboj poznajo klerikalci. Pišejo nam: Za kvalifi-ciranega kandidata so klerikalci m. dr. proglasili gospoda Dušana Ser-neca, „poverjenika na razpoložanju“. Ker je gospod inženir danes še akti-ven, izgleda na prvi pogled, da je njegov novi naslov le nekak pred-ujem na volilni uspeh klerikalne stranke. Kdor pa ve, da je gospod Serbec še nedavno kakor se pravi „farje“ na žlici zavijal, in da je kot somišljenik SLS, takorekoč še dojen-ček, se ne bo čudil, da zaupniki še niso natančno počečeni o njegovi poziciji. Morda leži v naslovu, ki so mu ga dali, tudi nekoliko prijateljske kritike; kdor je „na razpoložanju“, ta na svojem mestu ni delaven. Ni izključeno, da je torej nova titula-tura Dušana Katoliškega rahel po-ziv goskodu šefu vseh javnih del na Slovenskem. Kaj menite?

* Minister Jovan Jovanović, naš bivši delegat v koroški plebiscitni ko-misiji je dospel v nedeljo v Beograd. Kakor poroča Politika, bo predložil vladi izčrpen referat o koroškem plebiscitu.

* Politika v službi. Pri policiji v Ljubljani imajo še vedno v službi ne-kega Jožefa Dobrovskega, ki se je peril kljub svoji preteklosti do revirnega nadzornika. Na dan pred klerikalnim shodom je začel v službi delati politi-ko. Pri reportu je delil vabila na shod SLS, okolišnim nadzornikom, da jih v službi naprej razdele. Obenem je agitiral za klerikalni shod ter izjavil, da ima vsak službo prosto, če gre na ta shod. Morda to zadošča svetniku Guštinu. Sicer pa naj si zapomni vsak, ki bi hotel tak slučaj zakriti, da pride kmalu čas, ko se bo temeljito obračunalo z Dobrovskimi in z vsakim, ki bi ga skušal kriti.

* Imenovanja pri stanovanjskem uradu. Pogodbeni uradniki pri dr-žavnem stanovanjskem uradu v Lju-bljani Anton Zorn, Alojzij Mramor, Dragotin Resov in Alojzij Jakulin so bili v zadnji seji deželne vlade imenovani za kancliste, oziroma Zorn za asistenta v XI. činovnem razredu.

* Imenovanja v državni službi. Ministrstvo za gozde in rudnike je gozdarskega komisarja inž. Gustava Hričiča v Murski Soboti imenovalo za gozdarskega komisarja prvega razreda. Abiturient Josip Kolbezen je imenovan za praktikanta pri ra-čunskem oddelku poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani. Višje deželno sodišče v Ljubljani je ime-novalo pravnega praktikanta Karla Klenovška za avskultanta, Franca Ferentčaka pa za kanclista pri okraj-nem sodišču v Rogatcu s stalno do-delitvijo okrajnemu sodišču v Koz-jem.

* Nov odvjetnik. V imenik odvet-nikov s sedežem v Mariboru je vpi-san dr. Ivan K-movec.

* Za dirigenta celjske podružnice Jadranske banke je generalno rav-nateljstvo imenovalo Franca Knifca, organizatorja in osodejanega vodite-lja te podružnice.

* Občinski gospodarski urad v Ma-riboru dovoljuje izjemoma prosto raz-prodajo preostalega ameriškega slad-korja, in sicer pri vseh trgovcih. Cena za kilogram ne sme presegati 56.60 K.

* Gerentstvo v Rogatški Slatini. Na-mesto odstopivših prisodnikov v ob-činskem gerentskem sosvetu v Rogatški Slatini sta bila imenovana za pri-

rodne politike, „Przeglad Dyplomaty-czny“ (št. 7 do 8). Napisal je referat dr. Vladislav Namystowski. Delo drja. Sagadina imenuje najzanimivejše in najbolj kritično izmed vseh spisov, ki so doslej izšli o sestavi Jugoslavije. — O imenovanju poljski reviji bomo še poročali.

— Ruska operetna družba Chat Noir pod vodstvom Jakoba Dolžin-skega prired. v Narodnem domu ta teden vsak večer svoje operetno-kaba-retne večere, kjer se uprizore manjše opere z baletom. (Kralj se zabava; Ciganski tabor; St. 59 itd.) Cene pro-storom so od 5 do 25 K, vstopnice se dobe pri blagajni v Narodnem domu od 10. do 12. in od 15. do 20. ure.

— Shakespearjevo drama Senkresne noči bodo igrali ta teden v drami. Opozorjamo ob tej priliki na Zupan-čičev prevod, ki ga je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani.

— Rabindranath Thagore, znani in-dijski pesnik in mislec je zadnji čas predaval na Nizozemskem, kjer je v jasni luči kazal grehe evropske kul-ture v Indiji. Docent indijske filologije na češki univerzi, dr. Lesný, je povabil indijskega pesnika na Češko. Thagore je obljubil, da pride spomlad v Pra-go.

sednika posestnik Ivan Vičgaj in ve-terinarski nadzornik Fran Majdič — oba v Rogatški Slatini.

* Iz policijske službe. Deželna vla-da je imenovala: Jakoba Podrebrška, okolišnega nadzornika detektivov pri policijskem ravateljstvu v Ljubljani, in Antona Pavležiča, okolišnega nad-zornika detektivov pri policijskem ko-misarijatu v Mariboru, za revirna nadzornika policijskih detektivov v XI. činovnem razredu — oba na nji-ju dosedanjem službenem mestu, ter Ivana Kralja, okolišnega nadzornika varnostne straže pri policijskem ko-misarijatu v Mariboru za revirnega nadzornika varnostne straže katego-rije B. Premesčena sta: policijski pristav Leopold Modic, dosedaj pri policijskem ravateljstvu v Ljubljani, k policijskemu komisarijatu v Mariboru; policijski pristav Blaž Skok, pri policijskega komisarijata v Maribo-ru, k okrajnemu glavarstvu v Ptuj, kot vodja tamošnjega novoustanov-ljenega policijskega oddelka. Nadpo-ročnik Henrik Jakob Lotrič je sprejet v šesinsesno poizkusno službo pri varnostni straži v Ljubljani.

* Stojalnica na ljubljanskem trgu. Med ljubljanskimi mesarji je za-vladalo razburjenje proti temu, da se namerava dovoliti še eno stojnico osebi, ki je figurant veletržca P. Mora se priznati, da je krivično do-prisrati veletržcu, da s svojim last-nim odjemalcem konkurira pri kup-čiji na drobno in s tem dobi za svojo lastno trgovino hudo crožje v roke, zlasti če se mu stojnico na najboljšem mestu dovoli.

v Grozna statistika. Enketna komi-sija je predložila parlamentu naknad-no poročilo o žrtvah za ljudske vsta-je proti Bolgarom v letu 1917. Poro-čilo navaja večje število ubitih Srbov in onih, ki so umrli v internaciji, ra-zen tega števila požganih hiš in dru-gih zgradb v času ljudske vstaje. V vranjskem, niškem in topliškem okrož-ju je bilo pobitih in po taboriščih po-mrlih 8767 oseb, hiš je bilo požganih 8855, drugih pestolpih pa 34.584. Naj-večje je bilo ubitih v topliškem okrožju, in sicer 3907.

* Dom dobrovoljcev v Beogradu. Beograjska občina je pokazala več razumevanja za oskrbo dobrovolj-skih invalidov in sirot nego ljubljap-ski „Naprej“ ter je prepustila Save-zu dobrovoljcev stavbišče v Morav-zu dobrovoljcev v Beogradu, kjer zgradi do-brovoljski savez svoj dom.

* Kongres dobrovoljcev v Beogradu. V nedeljo se je vršil v Beogradu kon-gres dobrovoljskih organizacij v naši kraljevini. Na kongresu je bilo zasto-pnihar po delegatih čez 80.000 or-ganiziranih dobrovoljcev, ki so organi-zirani v pokrajinskih društvih Zagreb, Ljubljani, Sarajevo, Split, Novi Sad in Bečker. Staro društvo srbskih do-brovoljcev je zastopal predsednik dr. Ceda Marjanovič. Po obširnih in stvarnih debatah o stanovskih vpraša-njih je bila soglasno sprejeta resolu-cija o etnični dobrovoljski organizaciji v kraljevini. V političnem oziru hoče jo dobrovoljci pospeševati zgradnjo jedinstvene države brez plemenskih in verskih razlik in vedno nastopati ka-kor predstraže in branilci narodnega jedinstva.

* Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja svoje člane na odločbo št. 394, s katero se podaljšuje rok pro-voznam za vvoz tabaka blaga, prevoze-danega za vvoz, ki je bilo naročeno

pred 23. marca 1920 ter na razglas ministrstva za prehrano in obnovo dežel, s katerim se urejajo trgovina s salariniom. Oba razpisa se nahajata v Uradnem listu države in v Sloveniji št. 123.

Jedni vdelek Sokola v Ljubljani udeležijo se pogreba brata Mihe Verovška. Zbirališče ob 2. uri popoldne v jahalnici. Udeležbo mora prijaviti vsak do 11. ure popoldne br. Franketu, trdnja Globočnik in drug v Gosposi ulici tel. št. 403.

Prijatelji blagopokojnega Mihe Verovška iz vodmatskega okraja se zbirajo v sredo ob pol četrti uri pred operam gledališčem (pri kiosku), na kar se korporativno udeležijo pogreba.

Stavka brivskih pomočnikov v Ljubljani. Iz krogov ljubljanskih ljubljanskih brivcev nam pišejo: Vse cenjene obiskovalce brivnic se prosijo potrpežljivosti radi točne postrežbe, ker delajo v brivnicah samo moštci. Opusti naj se zlasti v večernih urah striženje las, ker se mora z razsvetljavo zelo varčevati. Zahteve pomožnega osebja so take, da jih mojstri ne morejo sprejeti, ne da bi naložili breme na svoje naročnike, česar pa se še za enkrat branijo.

Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani je z ozirom na novo uredbo zavarovanja delavcev zoper nezgode določila rok za predložitev preračunov zavarovalnega prispevka za I. polletje 1920. na čas od 1. novembra do vsejši 14. novembra 1920. Tiskovine za preračun se podjetnikom vpošljejo tekom prihodnjih dni. Preračuni se morajo vrniti točno izpolnjeni najpozneje do 14. novembra 1920. ter v istem roku vplačati zavarovalni prispevek. Ako zavarovalni prispevek ne bo vplačan do 14. novembra 1920., se bodo računale od 15. novembra 1920. dalje 5 % ne zamudne obresti.

Slovensko lovsko društvo pozivlja svoje člane, da se v obilnem številu udeležijo pogreba nepozabnega tovariša in dolgoletnega odbornika gosp. Mihe Verovška. Zbirališče: Narodni dom v sredo ob 2. uri pop. — Da počaste rajnika, so darovali dolejši namesto venca za „Zelen križ“ po 100 K: gg. Ludvik Avgust, Turk Jošip, Reicher Konrad, Groschl Andrej, dr. Skaberne Pavel, Ravnihar Marjan, Malenski Josip, Volta Tone, Krapež Fran, Štepec Peter, Tančič Viktor, Sajovic Karol, dr. Ivan Lovrenčič. Naj bi se rajnika spomnili na ta način še več tovarišev!

Odobrena šolska knjiga. Poverjenstvo za uk in bogocestje je odobrilo šolsko knjigo „Geometrija za nižje razrede srednjih šol. Priredil Josip Mazi, ravnatelj državne realke v Ljubljani. Cena 30 K. Založila Jugoslovanska knjigarna“.

Interesantno sredstvo za pomoč mestni blaginji in za reševanje stanovanjske stiske je našlo mesto Pečuj z davkom na služinčad in davkom na sobe. Kdor ima enega slugo ali služkinjo, plača letno 200 K davka, za dva 1000 K, za tri 2500 K, za štiri 6000 K itd. — Stanovanje z eno sobo in kuhinjo je davka prosto, ravnatoko stanovanje dveh sob in kuhinje za tričlansko obitelj. Kjer je več sob, nego v istem razmerju rodbinskih članov, se plača: a) dve sobi 1800 K letno, za tri 3000 K, za 4 sobe 10.000 K, za pet sob 20.000 K itd. — Uspeh je bil prav velik. V Pečuju je namreč mnogo kanonikov stolnega kapitlja in članov visokega plemstva, ki so vsi stanovali v svojih kapiteljskih hišah in plemiških palačah. Da pa se izognejo občutnemu davku, so sedaj dali vse sobe v naem in je s tem nastopilo veliko olajšanje stanovanjske stiske.

Iz dobe prevrata. Pred osješkimi sodiščem se bo te dni vršila obravnava proti bivšemu kapetanu 78. pešpolka, Karlu Erfurtu, zaradi zlorabe uradne oblasti in izsiljevanja, katero je zakrivil kot poveljnik železniške postaje ob času prevrata. Zadrževal je vlake ter jim dovoljeval nadaljnjo vožnjo, če so mu plačali odškodnino 50.000 kron in tudi več.

Radi velike draginje pri proizvodnji so osješki listi zvišali mesečno naročnino na 48 kron in ceno listom v prodaji na drobno po 3 K.

Semenj sv. Uršule v Celju, ki se je kakor vsako leto vršil dne 21. t. m. je bil dobro obiskano, a vendar se kupčije radi slabega vremena niso mogle razviti tako kakor navadno.

Tatvine v Celju. Dne 19. t. m. bilo je iz vagona na mrtvem tiru na celjskem kolodvoru ukradeno na škodo trgovca Maksa Stoessla usnja v vrednosti 2090 kron. Storitve štiri rojake so izsledili in oddali vojaškemu poveljstvu. — Aretiran je bil

Fran Krk iz Griž radi tatvin izvršenih na škodo Alojzija Meraka iz Gaberj.

Komunistična demonstracija v kinematografu. V nekem beogradskem kinematografu se pokazuje znana ruska slika o boljševičem režimu v Rusiji. Komunisti so porabili to priliko in se zbrali v kinu, da manifestirajo za boljševizem in protestirajo proti slikam, ki kažejo komuniste v ne najboljše luči. Demonstracije so postale tako bučne, da je morala posredovati policija. Več ljudi je bilo aretiranih.

Avtomobilska zveza Kranj-Zelezna Kaplja je z 21. oktobra ukinjena.

Splošna organizacija vojnih invalidov v slovi in sirot v Mariboru priredi v nedeljo dne 31. oktobra ob 9. uri dopoldne v prostorih gostilne pri „Rdečem jezu“ g. Halberwilda v Vetrinjski ulici izvanredni občni zbor.

Iz občinstva nam pišejo: Po Ljubljani nadleguje prebivalstvo neka oseba, ki nabira baje za ustanovitve „doma za sestre sv. Križa“. Prihaja neženirano v vsako privatno stanovanje in ljudi v pisarne. Ako že pobira doneske za gotovo absolutno nepotreben „dom sv. Križa“ pri duhovščini, v farovžih, pri g. Pollaku in drugih klerikalnih magnatih, nima seveda ljubljansko občinstvo ničesar zopet. Toda ostali ljubljanci smo prepričani, da rabimo denar pač prej za kaj drugega, nego nove „sestre“. Ljubljana ima že dovolj samostanov in raznih „pobožnih domov“, kjer se goji protislovanska politika in ščuva proti narodnemu edinstvu.

Ker nima stanovanja, hoče v zapor. Starejši človek, ki nima stanovanja, se je v Splitu prijavil te dni tamšnjemu redarstvu s prošnjo, da ga spravi v zapor. Ker je bil nekoliko vinjen, je redarstvo njegovi prošnji ustreglo drugo jutro pa ga je pognalo „na svobodo“, češ da zapor ni hotel za nedolžne postopake! Poučili so ga, da se človek mora legitimirati s kakim zločinom ako želi, da dobi — državno brezplačno stanovanje.

Nesreča v sled teme. Ivan Birant, posestnik in trgovec iz Zg. Gamelnjov, je prišel v mraku domov in zadel v temi na neki škaf, ki je stal pred vrati, pri tem se je spodtaknil in udaril z desno roko po steklenih vratih. Ubil je šipo in se pri tem vrezal v desno zapestje.

Nezgod. Zidarski pomočnik Franc Malatič je bil zaposlen pri delu tovarni železa v Kamniku. Ko je z železnim drogom vrtil jamo v zid, mu je odletel kosček železa v desno oko.

Nov vozni red na južni železnici.

S 1. novembrom stopi na vseh pralah obratnega ravnateljstva juž. železnice v veljavo nastopni novi vozni red:

A. Brzovlaki.

Češkoslovski brzovlak Praga-Zagreb juž. kol. in dunajski brzovlak Dunaj-Trst vozita vsak torek, četrtek in soboto ter v obratni smeri vsako sredo, petek in nedeljo. — Češkoslovski brzovlak odhaja iz Prage ob 20.03, iz Maribora gl. kol. ob 13.58 in prihaja v Zagreb juž. kol. ob 17.33; v nasprotni smeri iz Zagreba j. k. ob 10.27, iz Maribora gl. kol. ob 15.35 in prihod v Prago ob 8.22. — **Dunajski brzovlak.** Odhod z Dunaja ob 7.20, iz Maribora gl. kol. ob 14.08, iz Ljubljane gl. kol. ob 17.47, prihod v Trst ob 21.35; v nasprotni smeri odhod iz Trsta ob 6.15, iz Ljubljane gl. kol. ob 11.15, iz Maribora gl. kol. ob 15.08 ter prihod na Dunaj ob 22.00. — Češkoslovski brzovlak ima med Mariborom gl. kol. in Zagrebom juž. kol. direktne vozove I. in II. razreda Dunaj-Zagreb juž. kol. in dunajski brzovlak med Mariborom in Trstom direktne vozove I., II. in III. razreda Praga-Trst.

Lloyd ekspresni vlak Dunaj-Trst vozi samo vsak četrtek in v nasprotni smeri vsak torek. — Odhod z Dunaja vsako sredo ob 19.00, iz Ljubljane gl. kol. ob 4.20, prihod v Trst ob 8.15. Iz Trsta odhaja vsak ponedeljek ob 21.00, iz Ljubljane gl. kol. vsak torek ob 1.35 ter prihaja na Dunaj ob 11.40.

Brzovlak Ljubljana gl. kol.-Beograd. Odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 19.30, iz Zagreba j. k. ob 22.30 in prihod v Beograd ob 9.38 in ima v Ljubljani gl. kol. zvezo na brzovlak iz Trsta, ki odhaja iz Trsta ob 22.30 in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 17.05; v nasprotni smeri odhod iz Beograda ob 21.00, iz Zagreba j. k. ob 8.46 in prihod v Ljubljano gl. kol. ob 11.48 ter ima zvezo na brzovlak, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 12.10 in prihaja v Trst ob 16.35.

Simplon orient ekspresni vlak. Odhod iz Trsta ob 0.15, iz Ljubljane gl. kol. ob 4.56, iz Zagreba juž. kol. ob 8.24 in prihaja v Beograd ob 20.00; v nasprotni smeri odhod iz Beograda

ob 22.10 iz Zagreba juž. kol. ob 13.29 in iz Ljubljane gl. kol. ob 17.02, prihod v Trst ob 21.00.

B. Osební in mešani vlaki.

Osební vlak iz Ljubljane ob 5.25, prihod v Maribor gl. kol. ob 9.52.

Mešani vlak iz Ljubljane ob 6.25, iz Zidanega mosta ob 9.10, prihod v Maribor gl. kol. ob 13.14.

Osební vlak iz Ljubljane ob 11.57, prihod v Maribor gl. kol. ob 16.26.

Osební vlak iz Ljubljane ob 14.15, prihod v Zidani most ob 15.40.

Osební vlak iz Ljubljane ob 17.58, prihod v Maribor gl. kol. ob 22.26.

— Potniki proti Mariboru morajo v Zidanem mestu prestopiti.

Osební vlak iz Maribora ob 5.24, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 10.14.

— Potniki proti Ljubljani morajo v Zidanem mestu prestopiti.

Osební vlak iz Maribora ob 11.16, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 15.45.

Mešani vlak iz Maribora ob 13.20, iz Zidanega mosta ob 17.51, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 20.48.

Osební vlak iz Maribora ob 17.30, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 21.58.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 5.54, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 7.28.

Osební vlak iz Ljubljane ob 6.00, prihod v Borovnico ob 6.38.

Osební vlak iz Ljubljane ob 14.20, iz Logatca ob 17.25, prihod v Trst ob 20.40.

Osební vlak iz Ljubljane ob 18.20, prihod v Borovnico ob 18.58.

Osební vlak iz Borovnice ob 6.52, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 7.30.

Osební vlak iz Trsta ob 8.50, iz Logatca ob 13.47, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 16.05.

Osební vlak iz Borovnice ob 19.12, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 19.50.

Osební vlak iz Maribora gl. kol. ob 9.47, iz Pragerskega ob 10.29, prihod v Kotoribo ob 13.43.

Osební vlak iz Pragerskega ob 18.12, prihod v Ptuj ob 18.59.

Osební vlak iz Maribora gl. kol. ob 21.58, iz Pragerskega ob 22.39, prihod v Cakovce ob 0.32.

Osební vlak iz Cakovca ob 4.09, iz Pragerskega ob 6.10, prihod v Maribor gl. kol. ob 6.45.

Osební vlak iz Ptuja ob 10.31, iz Pragerskega ob 11.21, prihod v Maribor gl. kol. ob 11.55.

Osební vlak iz Kotoribe ob 14.50, iz Pragerskega ob 18.17, prihod v Maribor gl. kol. ob 18.52.

Osební vlak iz Brežice ob 5.50, prihod v Zagreb juž. kol. ob 6.42.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 8.20, prihod v Zagreb juž. kol. ob 10.50.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 14.17, prihod v Zagreb juž. kol. ob 16.55.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 20.12, prihod v Zagreb juž. kol. ob 22.52.

Osební vlak iz Zagreba juž. kol. ob 5.50, prihod v Zidani most ob 8.23.

Osební vlak iz Zagreba juž. kol. ob 9.52, prihod v Zidani most ob 12.34.

Osební vlak iz Zagreba juž. kol. ob 12.55, prihod v Brežice ob 13.48.

Osební vlak iz Zagreba juž. kol. ob 16.06, prihod v Zidani most ob 18.57.

Osební vlak iz Zagreba juž. kol. ob 7.20, prihod v Sisek ob 8.43.

Mešani vlak iz Zagreba drž. kol. ob 11.28, prihod v Sisek ob 13.11.

Osební vlak iz Zagreba juž. kol. ob 17.15, prihod v Sisek ob 18.28.

Osební vlak iz Siska ob 5.54, prihod v Zagreb juž. kol. ob 7.10.

Osební vlak iz Siska ob 20.15, prihod v Zagreb drž. kol. ob 21.37.

Mešani vlak iz Siska ob 16.27, prihod v Zagreb drž. kol. ob 18.11.

Osební vlak iz Maribora gl. kol. ob 5.30, prihod v Prevalje ob 7.49.

Osební vlak iz Maribora gl. kol. ob 16.50, prihod v Prevalje ob 19.16.

Osební vlak iz Prevalj ob 5.33, prihod v Maribor gl. kol. ob 7.37.

Osební vlak iz Prevalj ob 14.57, prihod v Maribor gl. kol. ob 17.10.

Mešani vlaki iz Ljubljane gl. kol. ob 7.25, 13.18 in 19.20, prihod na Vrhniko ob 8.00, 13.53 in 19.55.

Mešani vlaki iz Vrhnike ob 5.54, 10.00 in 17.07, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 6.30, 10.36 in 17.43.

Mešani vlaki iz Slovenske Bistrice ob 6.40, 9.30, 12.10 in 16.55, prihod v Slovensko Bistrico mesto ob 6.55, 9.45, 12.25 in 16.10.

Mešani vlaki iz Slovenske Bistrice mesto ob 5.40, 8.36, 11.17 in 14.30, prihod v Slovensko Bistrico v h. 5.55, 8.51, 11.32 in 14.45.

Mešani vlaki iz Poljčan ob 9.18 in 16.07, prihod v Konjice ob 10.12 in 17.00.

Mešani vlaki iz Konjice ob 5.27 in 14.08, prihod v Poljčane ob 6.22 in 15.01.

Mešani vlaki iz Grobeljnega ob 8.56 in 16.10, prihod v Rogatec ob 10.09 in 17.35.

Mešani vlaki iz Rogatca ob 5.20 in 10.50, prihod v Grobeljno ob 6.31 in 12.12.

Mešani vlaki iz Gornje Radgone ob 4.88 in 18.09, prihod v Ljutomer ob 9.52 in 18.50.

Mešani vlaki iz Ljutomera ob 7.00 in 16.44, prihod v Gornjo Radgono ob 7.50 in 17.33.

Stenski vozni red se lahko naropa na vseh postajah Južne železnice, in sicer proti plačilu 4 dinarjev za vozni red glavne proge in 2 dinarja za vozni red lokalne železnice.

Gospodarstvo.

Tržne cene žita. Nekateri zagrebški in za njimi tudi ljubljanski listi prinašajo v zadnjem času notranje cen za žitnega trga. V krogih prizadetih trgovcev so ta notranja vzbudila nevoljo, ker so poročila prav pogosto jako netočna in se znatno razlikujejo od resničnih cen, veljavnih istega dne v Vukovaru ali Subotici, Somboru, Novem Sadu, Bečkeretu in drugih žitnih središčih. Mi smo se pobrignili za točne informacije in v prihodnjih dneh pričemo objavljati žitne cene, ki bodo zanesljive tržne cene.

Z domačih tržišč. Pretečeni teden na naših tržiščih ni bilo važnejših prememb v cenah. Trgovina pa je bila nekoliko živahnješa, ker so se začela tudi hišna gospodarstva preskrbovati za zimo. Draženje domačih pridelkov se je nekoliko zaustavilo, ker se je že zadostilo najnujnejši potrebi, a v svrhu špekulacije si nikdo ne upa nakupovati večjih količin. Izgledi izvoza po domačih kupcih so vedno slabši, prihajajo pa že tuji konzumenti, da sami direktno nakupijo blago, a ti so pri nabavi zelo rezervirani. Iz inozemstva prihajajo vesti o padanju cen nekaterim vrstam blaga, a vse to ostaja na našem tržišču brez vpliva zaradi slabega stanja naše valute. Razen tega je pomanjkanje denarja tako občutno, da ni mogoče delati s kreditom in ga tudi ni dobiti, gotovina pa je zelo draga. Edina vrsta blaga, ki je zadnjem času nekoliko padla, je sladkor, a tudi to znižanje cene ni pripisovati preobilju in pocenju blaga, marveč le korakom vlade, da se sladkor monopolizira.

Cene ribam v Splitu so naslednje: kilogram prvovrstne ribe 40 K, druge vrste 32 K, tretje vrste 26 K, četrte vrste 14 K, pete vrste 10 K, šeste vrste 8 K in sedme vrste 4 K.

Cene češkemu hmelju. Urad za inozemsko trgovino je določil sledeče cene: hmelj žateški 5000 čK za 50 kg, hmelj z okolice Usty nad Labo 4700 čK za 50 kg.

Cena kože, usnja in čevljev v Nemčiji se je v zadnjem času zopet nekoliko povišala. V Berlinu je stal 13. oktobra t. l. kg goveje kože 23 do 34 mark, konjska koža (kos) 177 do 476, in kg telečje kože 35 do 45 mark. Usmje za podplate kg 72 do 99 mark, bokshalf (kvadrat) 22 — 30, chevreau (kvadrat) 20 do 40, čevlji boks (kvadrat) 18 do 24, konjski chevreau (kvadrat) 16 do 18 mark. Tovarniška cena čevljev iz govejeve boksa je bila 170 do 200 mark, to je 340 do 400 K.

Nove tovarne za mlo. V Bakru se je ustanovila delniška družba za izdelovanje mila s kapitalom dvesto petdesetisoč kron v 5000 delnicah po 150 kron, od katerih prevzame 2000 sindikat, 3000 pa jih gre v javno subskripcijo. Tovarnica računa pred vsem s primorskim odjemalstvom. V Brodu na Savi hoče Schichtova tovarna iz Ustja na Labi ustanoviti filialno tovarnico za mlo in različne vrste masti in drugih sličnih kemičnih proizvodov ter je sedaj v pogajanju z mestnim svetom za običajne pogodnosti pri nakupu zemljišča.

Zadružna banka v Mariboru. Zadružna banka v Splitu ustanovi v Mariboru svojo podružnico. Zadružna banka je ustanovljena od Zadružnega saveza v Splitu l. 1915. na Reki, ki se je med vojno razen z bančnim poslom bavila tudi s transporti in pomorskim zavarovanjem. Zanimivo je, da Zadružna banka nima zasebnih delničarjev, marveč da morajo postati delničarji tega podjetja le zadruge, odnosno savezi zadrug.

Prost devizni promet v Nemški Avstriji. V kratkem bo v Avstriji prost promet z devizami in se bodo kurzi deviz določevali na borzi pod kontrolo države. Devizna centrala sicer ne bo ukinjena, toda ona ne bo več urejevala, pač pa samo kontrolirala promet z devizami. Devizna centrala namerava kontrolo vršiti na ta način, da bodo imeli člani devizne centrale pravico kupovati in prodajati devize. To pravico bodo imeli tudi autorizirani komisnarji, toda z omejitvijo, da smejo devize od vsakogar kupiti, prodati pa samo članom devizne centrale. Vsi člani so dolžni v gotovem času naznaniti devizni centrali vse nakupne in prodajne naloge. Devizna centrala določa kurze na podlagi sklenjenih kupčih in ga objavi v uradnem listu. Sedanje omejitve glede plačevanja v inozemstvo ostanejo v veljavi. Trgovski in borzni krogi od nove regulacije ne pričakujejo uspehov.

Zagrebska trgovska zbornica je zahtevala od ministrstva za finance in za trgovino, da se 2 % polog v osiguranje davščine pri eksportu in importu ukine, ker preveč ovira delniške družbe pri izvrševanju trgovskih poslov.

Med Bolgarijo in Italijo se opazila veliko gospodarsko zblizanje. Otvorile so se italijansko-bolgarske trgovske zbornice v Milanu in Sofiji. Na

italijanskih trgovskih šolah so se v več mestih otvorili kurzi bolgarskega jezika. Bolgarija je na svojih trgovskih šolah uvedla poduk italijansčine. — **Diesloví motorji.** Znano je, da antanta zahteva uničenje vseh Dieslovíh motorjev, ki se nahajajo v Nemčiji, češ da so ti motorji vojni material. Ves nemški industrijski svet se je z glasnim protestom dvignil proti tej „kršitvi mirovne pogodbe“, ker bi uničenje pomenilo prehodo katastrofo za nemško industrijo. Nemška vlada pripravila obširno spomenico o tej stvari. Veleposlaniška konferenca je odpotovanje antantinih častnikov v Nemčijo, ki bi naj nadzorovali delo uničenja, preložila. Konferenca hoče najprvo proučiti spomenico in potem nadalje ukrepati.

Borze 26. oktobra.

Zagreb. Tendence, nazadovanje deviz. V efektih brez življenja. Robe zopet ni. Ponudena je edino pšenica, ki stane 920 do 930 kron franke srebrna postaja, s 3 do 4 % primesi. Devize: Berlin izplačilo 182 do 188, Milan 510 do 512, Newyork 132 do 133, Pariz 830 do 835, Praga 161.5 do 162, Svica 2000 do 2100, Dunaj 31.5 do 32.25. Valute: dolarji 128 do 129, avstrijske krone 36 do 37, levi 130, rublji 110 do 120, češkoslovaške krone 165, francoski franki 860 do 870, napoleondori 442 do 450, marke 190 do 194, leji 212 do 222, tire 505 do 510.

Efekti:

	denar	maro
Jadranska banka	1000	2970
Ljubljanska banka	1000	1075
Banka za Primorje	1000	1100
Banka za trgovino, obrt in industrijo	410	417
Prva hrvaška št.	8750	8900
Hrv. zem. banka	665	670
Srbska banka	885	890
Narodna banka	505	585
Rečka pošta banka	412	425
„Slovan“, d. d. z inozemstvom	5300	5300
Dobrovaška par. p. ov.	429	425
Unos milin. Osijek	2000	2000
Gorazni	700	800
Split, d. d. za cement Portland	1900	1900
Ljubljanske strojne tovarne in livarne	1105	1105

Beograd, valute: funti 108 do 110, franki 212 do 215, dolarji 32.5 do 32.75, lire 129 do 131, leji 54 do 55, levi 41 do 41.5, marke 49 do 49.5, češkoslovaške krone 43 do 44, avstrijske krone 9.90 do 10, napoleondori 114 do 115. Devize: London 100 do 109, Pariz 205 do 209, Genova 520 do 530, Rim, Milan 120 do 126, Praga 41 do 41.5, Berlin 47.5 do 48, Dunaj 8 do 8.10, 2.10.

Dunaj, prosti promet: Berlin 515, 515, Newyork 429, London 1480, Pariz 27.25, Milan 15.85, Praga 505, Beograd 1245, Zagreb 312, Budimpešta 98.50, Varšava 129, Zürich 67.50, Bukarešta 734, rublji 352.

Efekti.

Avst. kreditna banka	1000
Avst. kreditna banka	1000
Ovrska kreditna	1000
V. Avstrijsko vojno pos.	66.25
Turška banka	2900
Kredit. zavod za trg. in indust.	1130
Avst. banka	1000
Banka za trgovino	1784
Banka za zemlj. pos.	792
Zirno-temenska banka	4800
Devizna banka	1390
Alpine-Joan	4800
Prška žel. in indust.	3400

Berlin, devize: Italija 261.20 do 261.80, London 241.125 do 241.62, Newyork 69.305 do 69.445, Pariz 448.50 do 449.45, Svica 1096.40 do 1098.60, Dunaj 21.97 do 22.03, Avstrija 23.575 do 23.655, Praga 83.40 do 83.60, Budimpešta 16.23 do 16.27.

Frankfurt, devize: Newyork 69, Milan 261.70, Praga 83.65, Dunaj 23.25, Zürich 13.315.

Zürich, devize: Berlin 915, Newyork 634, London 21.97, Pariz 40.65, Milan 23.865, Praga 7.60, Dunaj

Narodno gledališče.

Drama:

Sreda, 27. okt.: Beaumarchais: Figaro se ženi. B.

Četrtek 28. okt.: Ogrizović: Hasanaginica, predstava ob znižanih cenah. Izven.

Petek, 29. okt.: W. Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. D.

Sobota, 30. okt.: Schnitzler: Ljubimkanje. E.

Nedelja, 31. okt.: Beaumarchais: Figaro se ženi. Izven.

Ponedeljek, 1. nov.: Ogrizović: Hasanaginica. Izven.

Opera:

Sreda, 27. okt.: Risi: Javin: Lepa Vida. D.

Četrtek, 28. okt.: Slavnostni koncert v proslavo narodnega praznika čehoslovaške republike na korist Jugoslovenski Matici. Izven.

Petek, 29. okt.: Dramska predstava.

Sobota, 30. okt.: Nedbal: Od bajke do bajke. C.

Nedelja, 31. okt.: Verdi: Rigoletto. Izven.

Ponedeljek, 1. nov.: Gounod: Faust. Izven.

Opomba: Občinstvo se opozarja, da se uprizori Shakespearejev „Sen kresne noči“ v opernem gledališču, ker sodelujejo orkester, zbor in balet in v dramskem poslopu za tako obširen aparat ni prostora.

Lastnik in izdajatelj

Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc

Prvovrstni atelje za orkestrarstvo **FILIP PRISTOU**, hotel Malič, se priporoča. 323 10-3

Po zelo znižani ceni nova dvokolesa, plašči, živalni stroji in vsakovrstni deli, karbidne svetiljke, gorilci itd. Sprejemajo se v popravilo dvokolesa in razni stroji pri **BATJELU**, Ljubljana, Stari trg št. 28. 322 11-4

CEVLJI

za debelo in na drobno, vse vrste moški, ženski in otroški, delavski kakor tudi najfinjši vseh vrst po najnižjih dnevnih cenah se dobijo pri znani trdki

ALEKSANDER OBLAT, Ljubljana, Sv. Petra cesta 28. Tudi se pošilja po povzetju po vsem kraljestvu.

Karbidne svetiljke namizne, viseče in za kolesarje, karbid in gorivce ter baterije priporoča **IGN. VOK**, Ljubljana. 356 Sodna ulica 7. 4-3

Več kolporterjev sprejme takoj uprava „Jutra“, Sodna ulica št. 6.

ANT. BAJEC Pod trančo šte. 2.

Izdelovanje nagrobnih ven- 378 cev in šopkov. 2-1

Pojasnilo. Več svetlobe!

Podpisana družba je poslala vsem časopisom „Poslano“, v katerem zavrača obdolžitve ministra Jovanovića kot neosnovane. Dejstva sama pa smo nameravali navesti šele pred komisijo — Ker pa se po časopisih ponavljajo napadi in širijo gorostasne govorice, hočemo ves dejanski stan, ki ga bo lahko tudi komisija ugotovila, že sedaj podati javnosti.

Da bo javnost o namenu družbe informirana, naglašamo, da je bila družba ustanovljena po sklepu anketne dne 28. in 29. avgusta 1919, ki so se je pod predsedstvom deželne vlade udeležili vsi oddelki deželne vlade in centralnim oblastvom neposredno podrejeni oddelki, general Maister, zastopstva koroških narodnih svetov, nadalje zastopniki vseh političnih strank in večjih gospodarskih organizacij — Družba je bila zasnovana kot nadstrankarska organizacija z denarno udeležbo Gospodarske zveze in „Balkana“ z določilom, da preračunjuje plebiscitno ozemlje na Koroškem z živili ter vsemi drugimi potrebščinami in da poskrbi za vnovčevanje pridelkov, ki jih prebivalstvo glasovalnega pasu A ni moglo oddati v Celovec, ki je bil doslej njegovo tržišče in oddajališče. Da po svoji možnosti družba ustreže temu svojemu namenu, je morala najslabše pridelke kupovati po vsakih cenah ter jih oddajati globoko pod nabavno ceno na drugih tržiščih.

Tako n. pr. je oddajala spomladski krompir, ki je preostal na Koroškem, * Za vsebino je uredništvo odgovorno le v toliko, kolikor zakon zahteva. 379

po 1 krono za kilogram, dočim ga je morala sama v istem času plačevati na Koroškem po K 3-50 za kilogram.

Družba je v coni A razdala živila za velikanske vsote brez takojšnjega plačila in riskirala svoje kapitalije tako, da je imela po plebiscitu še do 7 milj. terjatev, katere so po zasedbi teritorija po Avstriji postale negotove. V coni B in ostalem teritoriju Avstrije nima družba niti vinarja terjatev.

Družba je dobivala od meseca julija 1920 dalje žito in mlevske izdelke za aprovizacijo Koroške od Žitnega zavoda in je to blago razdeljevala po svojih podružnicah v Sinči vasi in Podgori, to pa le po nakazilih okrajnih glavarstev v Velikovu in Borovljah. Prosto se to blago ni oddajalo, to jasno dokazuje primerjava prejetih nakaznic z našimi knjigami.

Med starimi zalogami moke in drugih mlevskih izdelkov, ki jih je prevzela družba v skladiščih na Koroškem v juliju 1920, je bilo tudi približno 7 vagonov pokvarjene moke, ki jo družba ni mogla in ni smela razpečevati v coni A. — Da je bila ta moka resnično za človeško uporabo neužitna, je bilo že v juliju 1920 uradno ugotovljeno.

V času, ko je bil blagovni promet med cono A in B vsled sklepa medzvezniške plebiscitne komisije, kateremu je pritrtil tudi naš delegat, že popolnoma prost, je okrajno glavarstvo sporazumno s predsedstvom deželne vlade z dopisom z dne 6. septembra 1920 podružnicam dovolilo, da se sme ta slaba moka prodati v cono B kot krma za živino.

Kar se tiče specialno dopustnosti prevoza blaga iz pasa A v B, ugotavljamo, da je jugoslovanska sekcija plebiscitne komisije v Celovcu z razpisom z dne 26. avgusta 1920, št. 272, obvestila okrajni glavarstvi Borovlje in Velikovec, da carinski organi na demarkacijski črti ne vrše več pregleda, da sme zaradi tega prebivalstvo v coni A v cono B in obratno izvažati in uvažati, kar hoče in kolikor hoče.

Na podlagi omenjenih dovoljenj je podružnica v Sinči vasi približno 6 vagonov te slabe moke, podružnica v Podgori pa 8044 kg popolnoma pokvarjene koruzne moke prodala proti kompenzaciji v blagu v Celovec. Ker se je dobilo nekatero blago v Celovcu povprečno za 30 % ceneje kakor v Jugoslaviji, smo le ustregli prebivalstvu cone A in mogli tudi konkurirati z avstrijsko propagando.

S tem izvozom pokvarjenega blaga, ki zanj pri nas ni bilo odjemalcev, nismo oškodovali domačih konzumentov, za katere je bilo vedno več kot v zadostni meri poskrbljeno z živili; nasprotno smo mogli samo koristiti naši plebiscitni propagandi, ker smo v zameno dobili blago (sol, usnje, čevlje, vžgalice, manufakture itd.) razprodajali pod dnevnimi cenami.

Vse razširjene obdolžitve so tedaj docela neosnovane in ne odgovarjajo dejstvom, kar bo z gotovostjo podala uradna preiskava.

Minister Jovanović pa navaja v svoji ovadbi, da se je izpeljalo dnevno 100.000 kg deloma na avtomobilih, deloma na vozovih v cono B.

Ne oporekamo pa možnosti, da so zasebni trgovci in drugi posamezni prebivalci cone A, poslužujoč se od-

prave demarkacijske črte in carinske kontrole, izvozili morda večje množice tudi zdrave moke v cono B, za katere dejanja pa družba ne mora biti odgovorna, ter jih niti ona, niti politična oblastva niso mogla preprečiti.

Neglede na to, pa je bil itak ob istem času glasom razpisa ministrstva financ izvoz pšenice in pšenične moke v okviru kontingenta 15.000 vagonov v inozemstvo, tedaj tudi v Avstrijo prost proti plačilu carine in zagotovitvi zdrave valute.

Da so se te dovolitve posluževali ne samo banatski izvozniki, temveč tudi nemški veletržci, dokazuje dejstvo, da so imeli Nemci še pred odpravo demarkacijske črte in carinske kontrole v propagandne svrhe v coni B tik demarkacijske črte nakupičene velike množine moke.

Končno še omenjamo, ker se je v časopisih trdilo, da so bile te kupčije sklenjene s sodelovanjem nekaterih članov plebiscitne komisije, da je bil ravnatelj družbe član naše delegacije in je takoj po imenovanju odločil vodstvo družbe. Ker je jasno, da je bilo pri teh enostavnih odločitvah dovoljenih kupčijah njegovo kakor tudi drugih članov sodelovanje popolnoma odveč, je zgorajšnje podtikanje nezaslišano neodpušljivo tem bolj, ker se ne imenujejo člani imenoma in se jim ne nudi prilika za tožbo.

Sicer se pa čudimo, da minister Jovanović ni poklical dotične člane takrat na odgovor, ko je imel za to pravico in celo dolžnost.

Iz teh podatkov javnost lahko sodi, v koliko je družba pripomogla pri prehranjevanju cone B in kje tiči vzrok slabega izida plebiscita.

Koroška gospodarska družba z o. z. v Ljubljani.

Preizkušen strojnik za lokomobile 15 konjskih sil se takoj sprejme pri gradbenem podjetju **G. Tönnies** družba z o. z. v Ljubljani. 380

Raznašalke sprejme takoj uprava „Jutra“, Sodna ulica 6. ? Ali ste že poslali našo ročnino za „Jutra“?

Zahtevajte ponudbo! **I^a bele papirne vrečice** od 1/4 kg do 6 kg razpošilja na vagono in manjše količine 348 3-2 **Ludovik Sef, Maribor, Prešernova ulica št. 1** Tovarniška zaloga papirja in pisalnega orodja Telefon št. 148 Brzojavi Papiršef, Maribor

? Kako volimo s kroglicami ? kake pravice in dolžnosti imajo volilci, kako treba zakon tolmačiti volilnim komisijam in zaupnikom strank? Vsa ta in druga vprašanja, ki niso pojasnjena v volilnem zakonu samem, razlaga do podrobnosti **dr. Štefan Sagadin: Volilni red** z bogatim tolmačenjem. 241 11 Knjižico, ki velja 16 K, s poštnino 17 K 20 v, naročite pri **Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.**

Elektrotehnično podjetje Saks & Tratnik Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 25 317 3-2 Telefon interurban št. 443

Gradba kompletnih električnih central, daljnovodov in drugih instalacij. Zaloga in prodaja vsakovrstnega instalacijskega materiala, kakor motorjev, svetilk in žarnic za vse napetosti. Načrti in proračuni na zahtev!

Gostilna „pri Belem Kranjcu“ v Florijanski ulici se radi generalnega popravila prenočišč in hiše sploh zapre. Začel se bo obrat v popolnoma izboljšanem načinu in v lastni režiji. Postrežba bo izvanredno poceni in prvovrstna. Otvoritev se objavi v časopisih. Priporoča se v naprej **A. Kajfež.** 370 3-2

Konkurenčne cene! **Samo na debelo!** **Vsakovrstna manufaktura** se dobi po najnižjih cenah pri trdki 112 20-14 **BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I.** Lastni avlo za prevažanje! Konkurenčne cene!

Za 50letnico Jenkove smrti je priredila Tiskovna zadruga III. izdajo 65 12 **Simon Jenkovih pesmi,** ki jih je nanovo uredil **dr. Joža Gionar.** Knjiga velja broš. 10 K, vez. 15 K, po pošti pripor. K 1'80 več. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

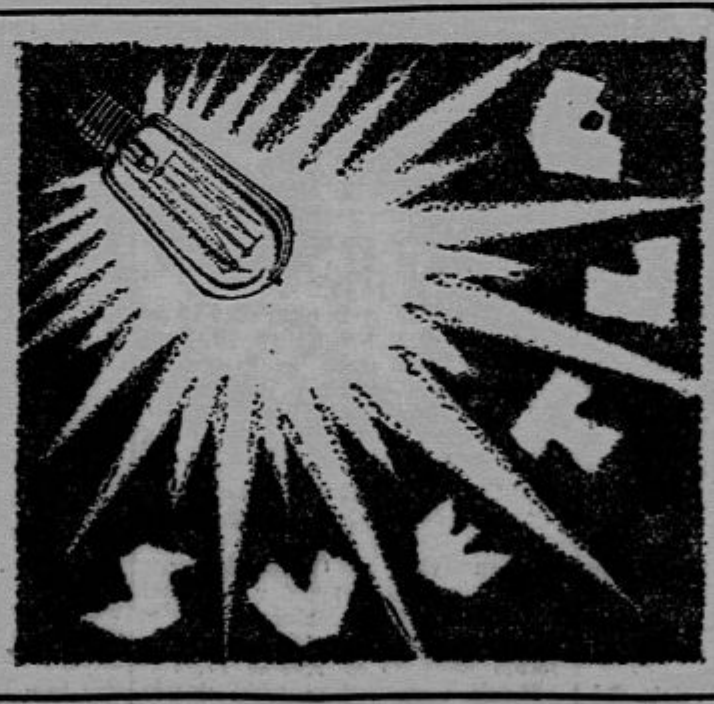
„SVETLA“

elektrotehniško podjetje **JANKO POGAČAR** Lovro Effenberger & Cie.

Centrala LJUBLJANA

Najboljša izvedba. — Takošnja odprema. Najnižje cene. — Ponudbe in pojasnila na željo vsak čas brezplačno na razpolago.

Podružnica v Zagrebu Frankopanska ulica št. 2.



Instalira: popolne elektrarne, prekozemsko centrale, popolne napeljave v mestih in pokrajinah, naprave za vsakovrstno industrijo, razsvetljavo javnih in privatnih poslopij, tovarn, gledališč, bank, hotelov itd., posamezne naprave za normalne in specialne svrhe, telefonske, telegrafске in signalne naprave itd.

Dobavi: motorje, dinamo, pretvornike (Umformer), generatorje za motorje, ventilatorje, električne kurilne in kuhalne aparate za domačo, obrtniško in medicinsko uporabo, merilne aparate, štece, instalacijske in vodilni material vse vrste, ročne svetiljke, armature, svetlobna telesa, žarnice vseh vrst, vsakovrstni material za slabi tok, akumulatore, žepne baterije, ovoje itd.

Lastni umetniški oddelek.

Izdeluje: moderna telesa za razsvetljavo, namizne stojke svetilk, stropne svetiljke, lestence, vsakovrstne svilene senčnike po lastnih umetniških osnutkih, izdeluje naročila natančno tudi po zaželenih predpisih ali vposanih skicah.

Specialitete: novi patentirani „Sona“-zvonci za močni tok, brez baterije, brez transformatorja, nikakih nadaljnjih stroškov za oskrb zvonca, navadno priklapljenje zvonca brez truda na vsako obstoječo svetlobno napeljavo, nova patentirana svetilnava „Sonavox“, patentirani držaji za senčnike „Sona“ brez vijakov. 330 2